

Een documentaire in drie dimensies

Het vluchtelingenprobleem als kunst

► Kunstenaar Lucy Wood verschoof van esthetiek naar maatschappelijk engagement.

► Met foto's, filmopnames en objecten maakt ze 'Lampedusa' invoelbaar.

Door LUCETTE TER BORG

De cijfers zijn zo bekend dat de wereld achter die cijfers nauwelijks meer tot je doordringt. Vijfendertigduizend Afrikaanse en vooral Arabische vluchtelingen probeerden de afgelopen vijf maanden illegaal naar Europa te komen. Het merendeel daarvan waagde de overtocht vanaf de kust van Tunesië en strandde op het piepkleine Italiaanse eilandje Lampedusa.

Het rotsachtige Lampedusa, dat zelf iets meer dan vijfduizend inwoners telt, zucht onder die toestroom: de toeristenindustrie staat op instorten, het opvangcentrum dat in 1995 werd gebouwd kan maximaal achthonderdvijftig mensen aan. Verzoeken om hulp van de EU door de Italiaanse overheid zijn tot dusverre afgewezen. 'Lampedusa' zou een exclusief Italiaans probleem zijn.

De Britse, in Nieuw-Zeeland opgegroeide beeldend kunstenaar Lucy Wood (1968) weet beter. Wood heeft haar werkterrein de laatste jaren verlegd van esthetische naar expliciet

maatschappelijk geëngageerde projecten. Haar voorlaatste project speelde zich af in het grensgebied van Mexico en de Verenigde Staten. De afgelopen twee jaar stond Lampedusa op het programma. Tientallen keren reisde de kunstenaar naar het eiland.

Ze sprak met vissers, de commandante van Lampedusa, eilandbewoners en vluchtelingen. Ze fotografeerde het scheepskerkhof, de plek waar de wrakke vluchtelingenboten naartoe worden gesleept en vervolgens

► Lampedusa belicht op een manier die je in de statistieken niet terugvindt ◀

verder wegrotten. Ze verzamelde wrakhout, aangespoelde schoenen, stukken verkleurd plastic, gerafelde kleren.

Ze kopieerde de spreuken die Arabische vluchtelingen op de zijkant van hun bootjes schreven: 'God houdt van mensen die geduldig zijn.' Of: 'God is de helper, en hij is de beste helper.' Ze nam het wrakhout en schilderde daar schimmen op van boten. Ze goot versplinterde sloepen, menselijke resten piepklein in brons.

In de Amsterdamse Upstream Gallery ligt, hangt en staat alles wat Wood de afgelopen twee jaar maakte.

Het is alsof je loopt door een driedimensionale documentaire. Vier monitoren, balancerend op aangespoeld afval, belichten 'Lampedusa' op een manier die je in de statistieken niet terugvindt.

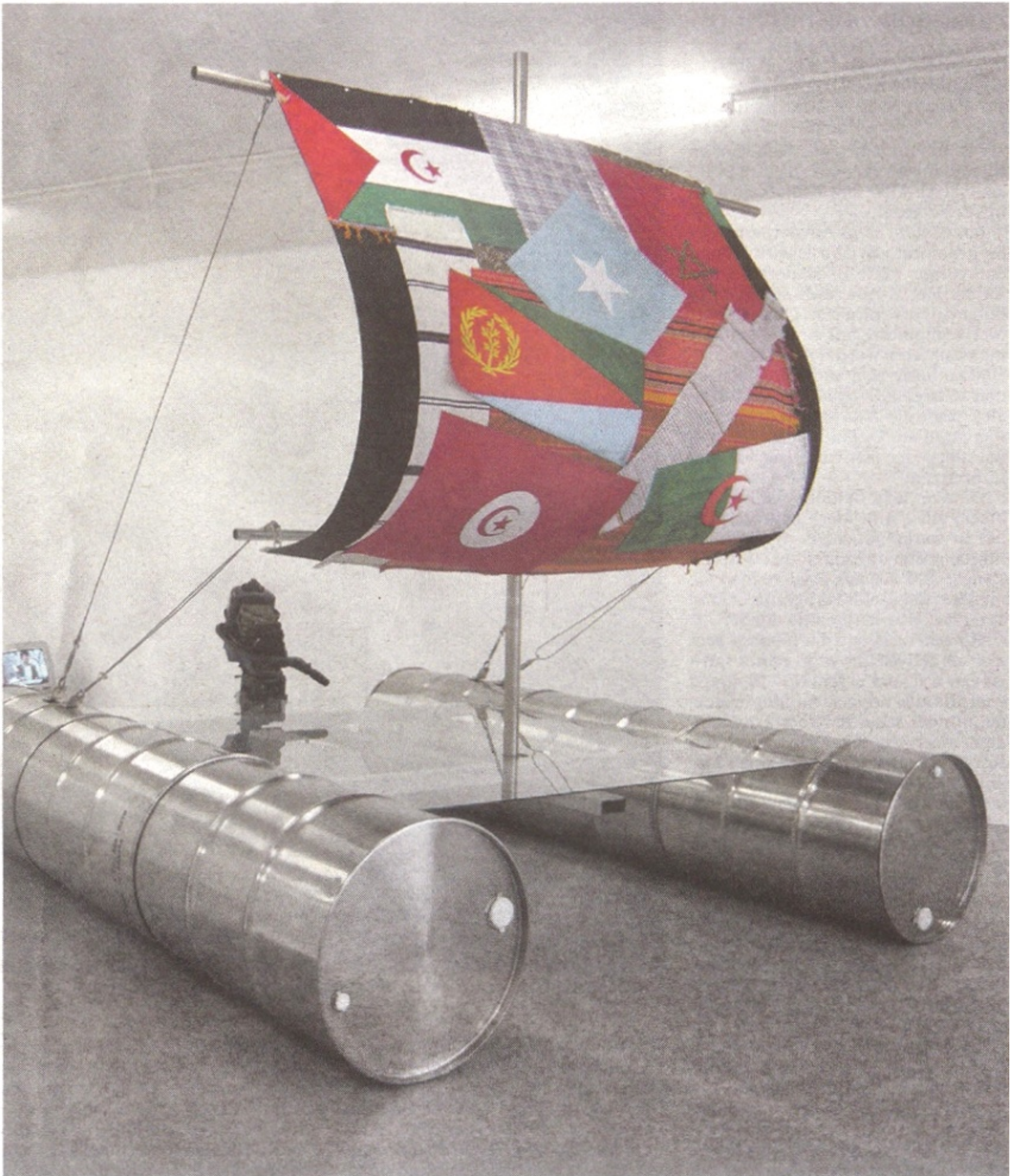
Dat de lokale bevolking op de kade staat te applaudisseren als een vissersboot in zwaar weer drenkelingen heeft gered. Dat er pasta klaarstaat voor iedereen. Hoe vaak een vluchteling de overtocht waagt, en hoe vaak hij de dood in de ogen ziet op zee. Die verhalen keren terug in de versplinterde bronzen beeldjes (Unsung heroes), in de namen van de boten en in de armzalige resten die op Lampedusa aanspoelen en vertellen van degenen die verdronken. En ze keren – niet in de laatste plaats – terug in het prachtige, fonkelnieuwe vlot *The Medusa never changes* dat het hart is van de tentoonstelling.

Wood is zo'n kunstenaar die niet makkelijk in de smaak zal vallen bij particuliere verzamelaars. Daarvoor is haar werk te lastig aan de muur te hangen of op te stellen in een beeldentuin. De beste plek is een museum, dat ertoe besluit om de hele tentoonstelling in Upstream op te kopen. Welk museum wil en kan?

GALERIE

Lucy Wood: Distant Neighbors
T/m 25 juni in Upstream Gallery,
Van Ostadestraat 294, Amsterdam.
Inl: upstreamgallery.nl

●●●●○

Lucy Wood: *The Medusa never changes.* Foto Upstream Gallery